Број 113. У Новом Саду у уторак 25. маја (7. јуна) 1910. Година XLV.

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаљу на један месец 2 кр. 70 пот. на четврт године 8 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 3 кр. 26 п. на четврт године 9 кр. 75 пот. — За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Појединим бројевима од петка цена је: на једну годину 2 круне, на целу годину 4 кр. на стране земље годишње 6 круна 50 пот.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 181.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Вечерњи лист.)

ШТАМПА „РАДА“ ДЈОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА у РУМИ

За огласе плаћа се по 12 пот. сваке крсте оваких ситних слова.

Уредништво »Заставе« је у кући г. Ј. Т. Чавића Администрација »Заставе« налази се у кући где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 20

Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији »Заставе«.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

Куеново робље.

Као што је у друштву са шпекулативном хрватском интелигенцијом предвео српско хрватску коалицију да метаниште пред познатим силецијом Куеном, тако је и већину српског народно црквеног сабора као покорно робље предвео куеновом поверенику Палчики, те у име те већине изјавио да је вољан, да по Куеновој запо вести учини све. И рекао је још, да је вољан пољубити Куена у . . . руку. Јер благословена је та десница Куенова, која даде све самосталији. И даде јој све баш онако као и српско хрватској коалицији, да самостално и по своме ћефу рукује српском народном црквеном автономијом али онако како Куен заповеда И ту велику добит израдио је српским самосталцима нико други него главом Светозар Прибићевић, творац чувеног пакта између Куена и коалиције коме је зимус пошло за руком да предведе Куену на поклоненије једног Тушкана и Медаковића а сада ево интригом својом и лажним претњама омађија и патријарха Богдановића, да се поклони не грофу Куену, него баш њему Светозару Прибићевићу.

Политички злодух српског народа оличен у особи Светозара Прибићевића довео је дотле и иначе душевно не преимућственог патријарха Лукијана, да је хотимице и против најбољег уверења погазио закон, који нам даје наша бе на народно црквена автономија.

Патријарх Лукијан поклекнуо је пред онима, који тек пре две године изјавише, да ни један поштен Србин не може дати свој глас за Лукијана да постане патријарх

Они који то рекоше, изрекли су то из пакости. Данас можда би са правом могли то да рекну и они, који су тада друкчије мислили.

На престолу српског патријарха треба да седи човек, који је кадар, да се одрече свега и свачега, кад је у питању закон српске народне автономије.

И на том месту ко се нађе не би смео да задрхће ни од претње највише земаљске силе, а некмоли од претње једног политичког шарлатана који се зове Светозар Прибићевић — па ма та претња била и пензија.

Патријарх Богдановић не само да је дозволио као председник саборски да и престојнвцима и жандарима у сабор послана већина крши позитивне законе наше автономије, него се и сам огрешивао о те законе.

Дао је помоћ онима, који ту автономију називају шугавом, да је издаду на милост и немилост онима који желе, да је дотуку.

Да је свестан тежине греха што га је починио тиме према своме народу и његовој автономији то нећемо да испитујемо.

У оваким питањима не може то да одлучује.

Бојазан од пензије не може правдати онога, ко заузима тако високи и одговоран положај, а нарочито не кад та претња долази од опште познатих политичких авантуриста.

Гроф Куен имао је досад своје робље, а ако сви знаци не варају имаће од сада и роба својих робова. Жалосно је да је дотле дошло, али ваљда морало је тако да буде

Кад Куенова лађа почне да тоне самосталски пацови разбеће се и отићи да подгризају другу. Српска автономија биће угрожена и ослабљена. Српски народ уме ће је ипак пригрлити и оснажити.

Умеће, јер је кадар и моћан и изаћиће из ових дана на јачу отпорну борбу поучен а нарочито, да добро пази да ни на мале положаје, а нарочито на престо српског патријарха не мање слабиће — нејаке Уроше.

Др. Миливој Бабић.

Нови Сад, 25. маја.

Политички догађаји у Угарској. У политичким круговима очекује се са великим нестрпљењем састанак угарског сабора 8. (21.) јуна. Још има да се обаве избори у некојим варошима само и накнадни избори. По досадањим резултатима опозиција броји око 140 чланова и држи се, да ће ова повести најодлучнију борбу против Куенове владе. У политичким круговима још се много говори и о потпуном стапању Кошутове и Јустове странке. Ту вест „Мађарорсаг“ побија и вели, да о стапању те две странке нема ни разговора, али, да је природно, што се верује, да ће све опозиционе странке једнодушно и руку у руку повести најодлучнију борбу против Куенове владе. Искрсле су разне вести, као да се ти преговори између вођа опозиционих странака већ воде, но то не одговара истини Преговори ти повешће се тек при састанку сабора, а сви су изгледи, да ће доћи до потпуна споразума за заједнички рад Опозициони листови још износе, како је Куен 12 милиона добио за изборе и како сад из Беча траже, да Куенова странка изгласа стотинама и стотинама ми иона за војне потребе.

Као што се види, тај је новац просут за изборе. Хоће са ужасном нечувеном каматом, да добију натраг.

Нек народ просуди.

(Посвећено поп-Рацку Марковићу)

Што је шала што истина, али поп-Рацко уме баш да се испрси, па да подвикне да чисто човек помисли: „мајк, готово да има право!“ Многи тако и уступке и уклони се, ма да зна, да је и право и правда на његовој страни. Али ми ваљ нећемо.

И ми ћемо да рекнемо своју последњу на „Изјаву“ поп-Рацкову штампану у 103. броју „Браника“ о. г. (а како чујемо и у „Србобрану“).

Да видимо шта изјављује поп-Радослав.

Признаје све што му је речено у 98. броју „Заставе“. Уочио је јасно верну слику своју и — као што се јасно види — застидео се; али покушава да је које каквим измотацијама и уобичајеним му самохвалисањем прикрије, али му то не испада за руком.

Не пориче нашу тврдњу, да је још пре десетак година био радикал о чему ће му дати његови другови и браћа у Христу сведоџбу као капија велику. Па и сам рођени му брат (протин капелан у Земуну) јавно је признавао, да га је за радикалну странку одушевио рођени му брат поп Радослав. Само — како се види из тачке 1. његове „Изјаве“, он скраћује наш рок од десетак година, па вели да је тек од г 1906. ступио јавно као самосталац. У истој тачци вели да су му радикали нудили кандидатуру, али је он не хтеде примити, ма да је био сигуран за избор. Није нам познато ко и кад му је нудио кандидатуру, званично зацело није нико, али позитивно знамо то, да су га начелни другови питали у приватном друштву, зашто се и он не кандидује где год, да је одговорио ово: „М ре људи, маните се ви мене; овако мисли свет да сам ја и паметан човек а кад бих ушао у сабор, испало би противно“

Д, оче Радославе, тако сте ви образлагали ваш пасивитет пред више својих другова, као радикал. Па да видите и као самосталац доказали сте то, јер иначе не би могли примити из руку Николе Петровића мандат, без икакве своје заслуге, као прост поклон и то од оног истог Петровића, кога сте ј а в н о нападали као куеновца, што и сами кроз густ дим од тамјана у 4 тачци своје изјаве признајете и нашу тврдњу потврђујете.

Дабогме, да су вас — као радикала — и погонили мало, или како ви велите: хтели су не само да вас обрају већ и као расколника искључе из цркве (тачка 9.). То знају и призна у вам ваши другови. Само вас осуђују што данас дижете дрвље и камење на Јашу Томића, због којега су вас и прогонили, наиме патријарх Георгије, кад је чуо да вам Јаша даје поуке и упутства, како да устројите земљорадничку задругу у Инђији, са чиме се толико хвалишете.

Основе данашњем вашем професоровању на богословији дао вам је главом Јаша Томић, да га као ученик обаспете касније истом онаквом „љубављу“, каквом сте се одужили и ономе за предлог његов да вам се з а с т а в п р в е б и л а н с е (pardone! и као отштету за још нека два протоколчића) п о д е л и н а г р а д а од 400 к р у н а, коју сте своту, оче Радославе, у т у ц е л, дакле р а д и с а с т а в а п р в е б и л а н с е свештеничког конвикта, д о и с т а н а с в о ј д л а н и п р и м и л и, ма да је свештенство архидијецезално на својој скупштини у Митровици било закључило, да за прве радње око устрејења тога конвикта не сме узети нико ни потуре.

Увлачење некаквога још члана, с киме ви имате обичај да делите зараду; нагомилавање посла; путовање о свом трошку од Инђије до Карловаца итд. што би ви хтели као одбрану у трећој тачци ваше „изјаве“ да наведете, проста су измотавања, која не вреде — што рекла наша браћа „од онијех страна“ ни зрно боба.

Света је то истина, оче Радославе, јер сем још живих сведока, који су гласали за тај предлог, да се вама исплати свота од 400 круна прве билансе свештеничког конвикта (и за она два протоколчића, која сте ви, као што се онда изјаснисте „о свом трошку“ набавили), има томе трага и у записнику од оне седнице, па ако је т. ј. још у животу, — као што је истина и то, да се на вашем збору од 12—15 људи (сем непозване публике) на Цвети ове године у Голубинцима источило шест буради пива (далеко је и помисао од нас, да сте ви то попили), као предигра доцнијим пијанкама (на пр. при састављању листе изборника у т. зв. „централи“ итд.) А што је ипак изабрано 14, а не 18 изборника, као што ви тврдите, имате да захвалите у првом реду онима, које су ваши људи (!) н а к а р у ц а м а и у п р а т ш и м е с н и х п о л и ц а ј а ц а довели на избор, а затим социјалистама, помоћу којих скуписте већину од 14 гласова, никако пак „самосталцима“, међу које рачунате и чистог калуђеровца и Куеновца Саву Сладаковића, опћинског бележника, као и С. С. Николајевића, којем су још 1879. године

довикнули стари Милетићевци, да је „чекречеленка, по којој се познаје одкуд ветар дува“ још неке делије тог и таког калибра.

Него — чудновато нам долази то, што се отац Радослав ни једном речи није обавреo на ону нашу тврдњу, да се у своју говоранцији, желећи народ просветити, као што рече у Војни, служио грубом неистином, јер то је управо — есенцијонално. Зацело му је на уму она опомена дра Гајића из Голубинаца да погледа на хаљину, коју носи и да се сети свете причести, коју је онога дана примио, — па му застаје реч у грлу, а то је за похвалу, то је доиста лепо. Ко се каје, праштa му се.

Ето видите, оче Радославе, да се ми не устручавамо похвалити јавно, што је на вама за похвалу. Не смета нам ништа, што сте ви данас још самосталац. Што је право — право!

Да се није поп Радослав зарекао, да нам неће више одговарати, ми би га замолили, да нам разјасни осму тачку своје „изјаве“, т. ј да се изјасни, да ли је истина, да он набавља за своје професоровање на богословији „потребне књиге и новине за своје новце“, или се потребне књиге и новине из његове струке набављају за семинарску књижницу из вотираних за то 400 круна, те да му је једина награда што може све то читати бесплатно, јер он тврди и једно и друго у 8. тачци своје изјаве. Да то би га као запитали. Али, кад се већ зарекао, нека му буде, не мора нам одговарати, јер и без његовог тумачења и изјашњавања јасно нам је да се једном од ове тврдње — гадно спотакао.

Остављајући народу, да после „изјаве“ поп-Рацкове и ове наше речи просуди, је ли фотографија попа Радослава Марковића, коју смо изнели у 98. броју цењене „Заставе“ верна или не, — завршујемо

Један за многе.

Српски народно-црквени сабор.

— Седница 24. маја (6. јуна). —

У пола 11 часова отвара седницу потпредседник др. Пелеш. Перовођа др. И Изачковић чита записник. *М. Будисављевић* моли да се записник допуни, јер није све уведено. *Др Славко Милетић* замера, што нису уведена имена посланика, који су поименце гласали у прошлој седници Перовођа изјављује, да зато нису уведена имена посланика, јер није имао попис посланика при руци

Председник изјављује, да у будуће тако што из записника неће изостати. Моли Јоцу Орешчанина и Вељка Лукића, да воде записник.

М. Будисављевић противи се, да у стенографске белешке улазе и така места појединих говорника, која у сабору нису изговорена Наводи пример др. Жарка Миладиновића, те вели да су у стенографским белешкама у његов говор ушле и такве речи, које овде нико није чуо.

Др. Жарко Миладиновић тврди, да је и тај део свога говора изговорио, него је у саборници била ларма, па стенографи нису чули. Он им је накнадно тај део диктирао. Да је говорио и тај део, види се већ и из тога, што су стенографи, код тог дела његова говора повукли један потез у знак, да је нешто говорено, само се у ларми није чуло.

Свет Прибићевић: Стенографи имају бележити само оно што чују, зато кад је у саборници ларма, треба говорник да се приближи стенографима. А онај потез не значи да се у ларми говор није чуо, јер то се бележи тачкицама.

Др. Мита Мушицки: Противи се, да се већина таким оптужбама служи и он то од своје странке најенергичније одбацује, као да мањина фалзификује стенографске белешке. Да се тако што у будуће не би догодило, предлаже одбор од три лица, који би у сличном спору решавао, да ли је то изговорено у саборници или не. Моли, да се одреди одбор. Тако је пре неки дан већина хтела читав говор Куена, да уведе у стенографске белешке.

Председник моли, да се отсутни Куен не напада. Да би се белешке верно водиле, моли да се у тишини расправља Одбија Мушицкове нападаје. Позива галерију, да се уздржава од одобравања или негодовања, јер тиме само смета при расправи. Одбија предлог Мушицков, да се изабере одбор од 3 лица, јер није писмено поднесен, а само се тако по пословнику може примити.

Др. Бабић подноша писмен предлог, да се изабере 3 члана у одбор, да контролирају стенографске белешке и од својих другова предлаже др. М. Мушицког. Додељује се одбору за предлоге. Затим се читају поднесци.

Прелази се на дневни ред. — На дневном реду је извештај верификационог одбора. — Известилац већине верификационог одбора *Др Васа Јакшић*, чита протест против мокринског избора, који је нападнут. Разлаже доказе протеста и чита изјаву учитеља Главашкога у којој Главашки тврди да је он, Главашки од свог детињства симпатисао са самосталцима, али је ипак морао гласати на радикалског кандидата, јер му је пређено и терорисан је. Зато, што постоји оправдана сумња, да је овај избор законит предлаже истрагу и моли, да се пошаље одбор, који ће ту ствар извидети.

Известилац мањине *Мита Клицин* налази протест за скроз неоснован и констатује, да је већина при верификацији мандата пристрасна. Врло га је жао, што је Главашки као српски народни учитељ, дао онаку изјаву, у којој се тужи, да није могао гласати по своме уверењу, него су други на њега упливисали То је за њега сведоџба сиромаштва, јер он као српски народни учитељ не би требао да гласа против свога уверења. За одређивање истраге не би требало да је једна неоснована сумња довољан разлог, јер је и онако радикалан кандидат са знатном већином изабран, те не би мењало исход избора ни оно 2—3 бирача, за које тврде, да су незаконито уврштени у бирачку листу Зато моли да се мандат без истраге као исправан овери.

Хр Свирчевић одбија од себе приговор, као, да је он упливисао на Главашког, да на њега гласа, штавише он му је баш при избору пред сведоцима изјавио, да слободно по своме уверењу гласа, како он за најбоље нађе.

Др. М Мушицки не слаже се с предлогом М Клицина, него са известиоцем већине, те је и он за истрагу, јер где има приговора, само се тако може установити, на чијој је страни истина, али не пристрасно оверити као онај 61 мандат, јер он тако оверовљење сматра за justicmord, правни злочин, а не за верификацију (одобравања). Само да би се неоснованим протестовањима стало на пут предлаже, да се од странке која тражи истрагу захтева предујам рецимо 300 К за вођење истраге

Председник не прима предлог, јер није писмено предат.

Младен Пилић наводи да међу оним оверовљеним 61 мандатом има и радикалских. (Радикалски посланици: Па наредите истрагу.) Где има основане сумње, те треба оверити. Узима у заштиту Главашкога, када га друг М. Клицин напада. Предлаже истрагу и у Чоки (довикују му: и у Даљ).

Миливој Јовановић: Бирачка листа је била изложена на углед 8 дана, а пошто је нико напао није, то она постаје правоваљана. Истрагом ће се испоставити, и да бирачку листу нико није реклама овао. Главашког нико није терорисао. И ако знају, да је још од детињства самосталац, ипак су га бирали за изборника, те је могао гласати по своме уверењу. И он је за истрагу.

М. Клицин прикључује се предлогу са допуном дра Мушицкога

Хр. Свирчевић: Мл. Пилић је уверен, да сам се ја служио терором, а он то најенергичније одбија од себе Жели да се при истрази установи, да ли се служио терором.

Др. В. Јакшић: Тражи извиђај у Бочару и Беодри. Приговара др Мушицком што тражи 300 круна предујма, јер таво онемогућава сиромашније, да неисправан мандат нападну.

Др Мушицки изјављује, да он то неће, само да се не би неосновани приговори истраживали на народном трошку, зато тражи предујам, као као што је то већ и пре наређивано. (Одобравање.)

Председник ставља на гласање предлог известиоца већине са допуном Пилићевом. Сабор прима Предлог др. Мушицког већина не прима.

Др. Мушицки чита 24. § пословника, по којем је странка дужна да пошље предујам, ако је истрага одређена. Пошто је овде повређен пословник, то тражи тајну седницу, да би се о повреди пословника расправљало, јер иначе је немогућ рад и контрола сабора,

Председник не да расправљати. Тајна седница се мора писмено захтевати.

Будисављевић полемише са др. Мушицким. По 5 § саб устројства нема крепости § 24. јер није санкционисан

Др Ж Миладиновић доказује да по § 8. може се поднети усмени предлог, кад предлагача потпомогну 10 чланова. 2. §. није стављен ван крепости иако није добио највишу потврду.

Др Белобрк одустаје од речи да се седница не отеже

Св Прибићевић говори кад се може тражити тајна седница. Говори против тражења предујма.

Др. М. Мушицки уверен је после расправе, да је његов предлог за тајну седницу оправдан, те за то поднаша писмен предлог Хоће да одговори на приговоре. Председник га прекида и ставља предлог на гласање. Перовођа Лукић чита предлог.

Др. Мушицки хоће сад да одговори на приговоре Самосталци му не дају. Председник позива галерију по § 17. да изиђе на поље. Почиње тајна седница,

У тајној седници доказује *др М. Мушицки* потребу тајне седнице, јер је повређен 24. § пословника. Ако се сложе сабор ће решити, јер је у питању цела допуна пословника. Предлаже да се седница претвори у конференцију.

Бањанин тражи да се прво реши, да ли да буде тајна или јавна. Он је да буде јавна.

Др М. Мушицки Ми нећемо опструкцију, у интересу угледа председништва тражимо тајну.

Белобрк предлаже конференцију на 5 минута ради споразума

М. Клицин износи разлику између поступка у питању избора сентмиклушког и мокринског У првом питању председник изјавио да је пословник меродаван, а у мокринском изјављује другачије.

Кад је настављена јавна седница *Св. Прибићевић* поново тврди да § 24. нема крепости.

Др Мушицки обара мишљење Св. Прибићевића. Никад до сада није било толико протеста као овог пута Зато није уважен тај закон (§ 24.) што се самосталци побојали да би тада сви протести били уважени И данас што је стављено питање крепости § 24. учињено је такођер повреда и он остаје при протесту.

Св. Прибићевић се надао да ће др. Мушицки повући протест и истиче да се прошлог сабора није тражио предујам.

Др. М Мушицки изјављује, да је остао потпуно конзеквентан, јер је и прошлог сабора тражио предујме за истражне трошкове. Моли већину да се тога становишта држи и данас, после 3 године.

Председник ставља на гласање предлог: да је пословник повређен и повреда да се санира.

Већина га одбија.

У 3 часа прекида се седница до 5 часова.

*

У продуженој седници је на дневном реду протест против новосадског мандата.

Др. Јакшић чита протест Петра Дамјановића, и после својих тумачења предлаже да се тај мандат уништи

Известилац мањине *М Клицин* са званичним доказима у руци стварно и темељно побија све приговоре у протесту. Предлаже да се мандат дра Славка Милетића оверови, пошто је несумњиво доказао, да је протест кроз неоснован.

Св. Прибићевић предлаже, да се одреди истрага, и то у особама Буде Будисављевића, дра М. Свињарева и Мите Клицина.

Др Свињарев ређа незаконитости, које су то боже учињене при том избору, те наводи као доказ, како професори Вукичевић и Ђ Поповић нису бирачи, а професор Магарашевић је бирач. У својим даљим „разлагањима“ др Свињарев је својим неуљудним држањем и изразима изазвао велику буру огорчења и довео дотле, да га је председник морао опоменути на ред. О изборној листи избацио је врло велику њему својствену мудрост, рекавши, кад је била реч о миту, да он није митио ал иначе како не може гарантовати ни за своју жену, а камо ли за 700 бирача и ако своју жену воле. Ова мудрост изазвала је код многих у сабору смех, па и на галерији, и сви се уверили о великој мудрости дра Свињарева

Др Ђ. Тапавица прихваћа такођер предлог Прибићевићев, да би се стало на пут рушењу ауторитета цркве. Бурни узвици: То је подла лаж! Др Тапавица дрско добацује радикалима, на што му др. Владислав Манојловић, у огорчењу добаци: Нитков! Председник је дра Манојловића опоменуо, но огорчење овога свако било је изазвано.

Др М. Мушицки је такођер за истрагу, да се испостави неоснованост свију тврдњи у протесту и установи истина. За дра Свињарева и дра Тапавицу износи, како нису достојни народног поверења, јер на најгаднији начин руже ону странку, чији су чланови до јуче били. Своди целу оптужбу на њену праву вредност и установљава, да је то дело личне борбе. Згнушао се на изјаву дра Свињарева, кад је рекао да не може гарантовати ни за поштење своје жене. Овде прекидају

дра Мушицког. Настаје ужасна бука. Председник укорава дра Мушицког и одузима му реч.

Др Мушицки хоће да протумачи своје речи и да докаже, како није мислио да вређа част жене, већ само да установи, каковим се речима и сравњењима служи др Свињарев. То је хтео да осуди.

Председник не дозвољава.

Др Жарко Миладиновић изјављује да је повређен пословник јер се по 32 § пословника, мора дати реч у личној ствари

Милан Будисављевић подноша предлог потписан од 11 чланова, да се др. Мушицки искључи из седнице, јер је наводно грубо вређао свог посланичког друга.

Светозар Прибићевић је противан том предлогу, да се не би качало да се у страсти прешле границе закона.

Др Жарко Миладиновић поново доказује дух пословника Мисли да у сабору нико не мисли да вређа част жене Уверен је да и др. Мушицки то није хтео, с тога му треба дати права, да своје речи протумачи.

Будисављевић остаје при свом предлогу.

Председник ставља на гласање и одбија се предлог да се др. Мушицки искључи

Др, Жарко Миладиновић износи да са речи нитков није мислио лично да вређа, већ је такав начин борбе назвао нитковлуком

Др Славко Милетић сумња да се овде хоће да очува чистота избора, јер кад се оверове 25 мандата, без и какве расправе, једино гласањем, онда се ту не ради о чистоти избора.

Брани новосадску општину и одбија од ње сумњичења, да би она те наведене незаконитости учинила Указује на Велики Бечкерек где је једним писменом Куеновим изгубило 120 бирача право гласа, и избором руководио од Куена именовани одбор. И тај је мандат саборска већина усвојила и прогутала Жели да се при истрази установи да ли је мењено

Када су др Свињарев и др Тапавица рекли, да су у црквени школски одбор новосадски ушли кајшари, прекорачили су границе пристојности и објективности. Иако радикали у сабору данашњем немају већине, јер их је сила и сва недозвољена средства потиснула, уверен је да ће српска народна радикална странка, у идући сабор ући у већини, јер је народно поверење уз њу. (Само столци галаме)

Износи неоснованост и неистинитост оне оптужбе у протесту, да је новосадски парох Зарија Станковић у цркви кортешовао. Истина је, да је парох Зарија Станковић у цркви говорио о нашој народној црквној автономији, па тако споменуо и Милетићево име, као чиниоца те наше автономије. Може бити да би противницима милије било, да је парох Станковић говорио у цркви о златном телету Мирно чека исход истраге Види да се при новосадском избору тражи оно, чега нема, јер се за истражника изашиље и др. Свињарев, који је признао, да је при том избору био кортеш. Али ако буде и новог избора, сигуран је, да ће се том приликом још несумњивије и јаче доказати, да је народ српски Новог Сада, чврсто уз српску народну радикалну странку. (Др. Свињарев се и опет својом мудрости обесмртио. Да би побио наводе др. Славка Милетића да је Дунђерскова странка митила, као несумњив доказ навео је, како је Дунђерски врло богат човек, па да је митио он и његови они би и победили. (Буран смех у сабору и на галерији)

Мита Клицин Иако је потпуно уверен, да је избор у Новом Саду текао правилно и законито, то ипак нема ништа против истраге, јер ће се тиме несумњиво доказати, на чијој је страни истина.

Св. Прибићевић остаје при свом предлогу.

Др Васа Јакшић изветилац већине примећује само толико, да ни одбор верификациони није примио приговоре у протесту за доказе. Повлачи предлог верификационог одбора и придружује се предлогу Прибићевићеву.

Предлог за истрагу прима се једногласно. Да истрагу спроведу већина изашиље Буда Будисављевића, Миту Клицина и др. Миладина Свињарева.

Одбија се предлог да тужиоци поднесу предујам.

Др. Мушицки изјављује, да за сваку увреду прима одговорност, али данас није вређао (само столци галаме) нити је хтео да вређа, а најмање госпођу дра Свињарева. У целом свом досадањем раду лично није вређао никога па ни данас. Моли да се то узме на знање. (Сабор узима на знање.)

*

На реду је протест против карловачког мандата.

Известилац већине *др. В. Јакшић*, предлаже, да се уништи световни карловачки мандат, да се састави исправан попис бирача и да се одреди нов избор.

М. *Клицин* известилац мањине износи, да је бирачка листа по закону 8 дана била изложена, да су рекламације као неосноване одбијене у црквеном одбору, и сад после избора напада се бирачка листа, која је постала исправна и правоваљана Требало је у своје време рекламирати, ако се хтело. Не стоји, да је др. Красојевић неправилно кандидован, јер је неко онда кандидат кад га бар 5 бирача пријаве изборном одбору као кандидата Нигде не стоји у закону да председник мора своју руку да удари печат на гласанице, то и не може бити разлог за уништење избора. Да је било незаконитости, то би изборни повереници без сумње још при избору протестовали, што би им била дужност, а то нису учинили без сумње с тога, што нису имали шта да протестују. Како је др Красојевић законитим путем добио већину, предлаже да се избор његов оверови, а протест као скроз неоснован одбије.

М. Будисављевић покушава да докаже да је било неправилности при избору, иако протест није поднесен рекламационом одбору, јер се то није учинило због краткоће времена. (Смеј.)

Др. Ж. Миладиновић у подужем говору бави се председништвом изборног одбора, записником и т з „терором". Логичним и стварним разлозима доказује исправност карловачког мандата. Ставрно побија све наводе предговорника. Показује сву њихову недоследност што замерају изборном записнику и доказује законитост његову. Сви разлози јасно доказују, да треба оверовити карловачки мандат, јер се иначе изваља грубо насиље. Помаже предлог Мите Клицина. Потпуно је јасно и часто, зашто је већина своје мандаде онако негледуш оверила, а овај хоће да уништи.

Мита Клицин нема много да одговара на наводе противничке, јер види да већина и после свих законитих и исправних разлога остаје при свом предлогу. Изборе је руководио одбор, састављен из већине самосталне странке и сумња, да је одбор тај радио пристрасно и то да победи др Красојевић. Предлаже поново, да се тај избор оверови, а ако се то никако неће, а оно нек се одреди истрага против црквеног одбора, који је тим избором руковао.

Др Васа Јакшић, известилац већине остаје при своме, да се уништи избор дра Красојевића, да се састави нова бирачка листа, да се списи предаду саборском одбору на даљи поступак, и да се у што краћем времену одреди нов избор

Већина усвоја тај предлог (Бурно негодовање). Председник затвара седницу у 11 часова ноћу, заказује другу за сутра-дан, уторак, у 10 часова пре подне. Дневни ред: Наставак расправе о извештају верификационог одбора.

Вести из места и са страна.

Избор скупштинара у Черевићу.

Пишу нам из Черевића: Сад у недељу био је код нас избор једне трећине скупштинара наиме црквено-школске општине. Чиста листа радикалне странке добила је преко 90 гласова, а противничка измешана листа око 20 гласова.

Јусуф Изедин у Београду.

Турски престолонаследник Јусуф Изедин ефендија стиже у Београд 27. маја, у четвртак, између 9 и 10 часова пре подне. На железничкој станици дочекаће га: краљ Петар, престолонаследник Александар, министри државни саветници, председништво народне скупштине, председништво општине и виши официри. После поздрава турски престолонаследник прегледаће почасну чету. По том ће га краљ представити престолонаследнику, члановима владе и осталим великодостојницима. Председник општине К. Главинић поздравиће турског престолонаследника у име српске престонице и предаће му хлеб и со. После тога турски престолонаследник сешће са краљом у свечана кола и одвешће се у палату Алексе Крсмановића. Краљ ће се онда вратити у двор. У 12 часова краљ ће примити у свечаној аудијенцији турског престолонаследника. После тога је у двору интиман ручак. После подне турски престолонаследник примаће чланове владе, председништво скупштине, председника општине, чланове дипломатског кора и турску колонију. Увече је у двору свечан ручак, на који ће бити позвани сви великодостојници У петак пре подне турски престолонаследник посетиће горњи град, Барјак џамију, и разгледаће београдске знаменитости У подне је у двору интиман ручак. У 4 часа после подне биће на бањици велики ревијалне трупа београдског гарнизона. Увече је у двору велики ручак, на који ће такође бити позвано доста званица. После ручка је концерат. У 11 часова у вече је свечан испраћај на станицу. Краљ ће испратити Јусуф Изидена који путује у Софију.

Поштарски страјк у Букурешту.

Из Букурешта јављају, да су тамо ступили у страјк сви поштарски чиновници и намештеници. Писма и брзојаве отправљају изаслати војници но са врло великим закашњењем.

Српско народно позориште.

Управни одбор „Друштва за Српске Народно Позориште" 12. (25) маја о г. држао је редовну седницу. — За нове чланове друштвене примљени су: 1. г Др. Марко Недељковић, адвокат у Вел Бечкереку; — 2 Г-ђа Даринка Светозара Исаковића из Вел Бечкерека; — 3 г. Петар Коњовић, музичар у Земуну; — 4. г. Милан Рогожарски, царинник у Загребу; — 5. г. Милан Гергуров, мерник у Сомбору; — даље као корпорација: 6. Српска Штедионица д. др. у Новом Саду. — Друштвене чланске дипломе, пошто су своју чланарину потпуно исплатили, издаће се: 1. г. дру Андрији Васићу, адвокату у Вел Бечкереку; — 2. г. дру Душану Бошковићу, адвокату у Панчеву; — 3. г. Милану Гергурову, мернику у Сомбору; — 4. Српској Штедионици д. др. у Новом Саду — Умолиће се магистрат слоб. краљ. вароши Новог Сада, да одустане од потраживања болничких трошкова за глумца М. Н. — Књиговодство друштвено упућено је да исплаћује тантијему и за нека с мађарског језика преведена позоришна дела. — Није примљен предлог г. М. В. учитеља у К о томе, да наша позоришна дружина оде на неколико представа у Будимпешту због великих материјалних жртава, с којима би такав покушај морао бити скопчан. Узет је с одобрењем на знање извештај, да ће позоришна дружина из Суботице на даљи рад свој отићи у Сенту. — Низу одобрене мољене кориснице неким глумцима. — Осим тога решено још неколико предмета административне природе.

Крађа деце.

Из Берлина јављају: Један циганске караван украо је пре две дана петогодишњу девојчицу млинара Хорна. Девојчица је та са више деце гледала, како Цигани купе и товаре своје шатре. Једна Циганка их позове да седну на кола. Остала се деца разбегала, а једина млинарева ћерка седе у кола У вече тек кад су родитељи тражили своје дете, испричаше деца шта је било. Несретни отац одмах оде полицији и са овом у логор цигански, но овај нађоше позве празан. Девојче млинарево је изредно лепо, плаве косе а очију црних Полиција трага на све стране за Циганима, но до сада их не мога наћи.

Брзојави „Застави".

Стигли 25. маја.

Извештај са сабора.

Карловци. У 11 сати отвара се седница. Јован Орешчанин, перовођа чита записник прошле седнице. Записнику приговарају др. Изачковић, Буде Будисављевић и Светозар Прибићевић Др. Влада Манојловић подноси предлог да се записник исправи у овом смислу, како је др. Мушицки изјавио да он није вређао и није хтео вређати, јер то није уведено у записник. Већина одбија чак и ово.

За тим су прочитани поднесци и додељени одборима Прелази се на оверовљење мандата. Др. Васа Јакшић известилац мањине чита протест о избору у ердевичком срезу и предлаже да се уништи.

Одговорни уредник: Константин Брадваровић

Трговина.

Нови Сад, 20. маја 1910. године.

Пшеница прве каквоће стара 22 к — п до — к —
Пшеница нова — к — п до — к — п.
Пшеница средња 20 к 50 п — до к — п.
Пшеница лакша — к — п до — к — п.
Наполица нова 18 к 20 п до — к. — п.
Јечам нови 12 к — п до — к — п.
Зоб стара 13 к 20 п до 13 к 40 п.
Кукуруз у зрну 11 к — п до — к — к
Кукуруз у клипу нов — к — п до — к — к.
Маст 184 к — п до — к — п.
Сланина 180 к — п до — к. — п
Сланина пањена 180 к — п до — к к.
Пасуљ 16 к — п до 18 к — п
Лањик — к — п до — к — п

(100 килограма)

Свињи угојени тешки 120 до — п.
Свињи средњи . . 116 до — п.
Свињи лаки . . . . 108 до 112 п.

(килограм)

Теоци 80—88 по килограму
Овци пар 34 - 36 кр. пар.
Јагњци 72—80 по пару.

Стање воде под Новим Садом

24 маја било је . . . 5 42
25. маја било је . . . 5 36

ПОЗИВ
на
ВАНРЕДНУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ
1. Српске потрошачке задруге
у Сентомашу

која ће се одржати 19 јуна 1910. године по р. к у 2 сата после подне у школи г. Витомира Рунића.

ПРЕДМЕТ:

1. Предлог управног одбора да се ликвидатори изаберу пошто је разрешена задруга подела задружног иметка већ решено
2. именовање двојице ради оверовљења скупштинског записника

У Сентомашу 1910. 3 јуна.

665 1—1 **УПРАВА.**

ФРОНЛАЈТЕН (Frohnleiten) код Граца
отвара се поново реновирани
Санаторијум „АУСТРИЈА“

за болести *живаца, срца и измене материја.* Лечење на хидријатско-физикално-дијејтетски начин по најновијим научним принципима. Зрачна и сунчана купатила. Главни лекар и управник **Др. С. Вајс** *из Беча,* наслеђник дра Хофмана Проспекте шаље Санаторијијум „Аустрија“ (Fronleiten) Српска публика може се информисати код **Дра С Милетића** у Вршцу. 663 1—10

ЗА НАШУ КРАТКЕ РОБЕ ТРГОВИНУ
потребујемо
једног старијег и једног млађег
тој струци вичног
ПОМОЋНИКА.
Ступање одмах или за 14 дана.

КЛАЈН и ПОПЕР
660 1—3 Нови Сад

Житарско-агентурска и комисионарска радња
у Будимпешти
потребује једног младог Србина

из боље куће, који је свршио трговачку школу, да је у рачуну тачан и да зна немачки и мађарски. Почетна плата је 40- 50 круна. — Оферте треба слати на администрацију „Заставе“ 662 1—3

Берберска радња
Ђоке Т. Велимировића
на Цетињу у Црној Гори
потребује **једног помоћника.** Плата према способности. 668 1—5

За нашу филијалу
шпецерајске и мешовите трговине
Микина и Стојковића
у СТАРОЈ ПАЗУВИ
потребујемо ДЕЛОВОЂУ или
КОМПАНИОНА
са мањим капиталом. 635. 3—3

ВАЖНО ЗА РАТАРЕ!

50—60 хектара зиратне земље, која је груписана на једном месту званом „Крмељ“ у општини Ратајској, удаљена 1 сат од железничке пруге **продаје се из слободне руке одмах.**

Продаје се само зато, што је сопственик намеран да се сели у своме месту рођења.

Земља је поред зиратне засађена домаћом виновом лозом 10—15 хектара а и воћњаком, остала је зиратна и за пашњак.

На самом имању има кућа од тврдог материјала са 2 одељења за две породице, свако одељење за се има потребан број соба за обитавање, поред овога на истом има подрум у који се може сместити до 2000 товара хлт. и друго штала за стоку, хамбар за храну, плевња за смештај хране за стоку качанипа за печење ракије, бунар пред кућом и т. д као и сав алат потребан за обрађивање земљишта, стока и живина.

Услови и цена су повољни и за исте се треба обратити потписаноме.

Ову прилику не треба да пропусти сваки, који је намеран да за јевтине новце дође до имања таквог, какво се ретко где за исте може купити.

Ако погодбу закључим, трошак за долазак и повратак сносим — плаћам

Периклија Икономовић
670 1—10 из Врања, Србија.

„Десанка Крем“

је тако срећно погођеног састава, каквога до данас ни један крем нема Не само да отклања пеге, и бубуљице са лица, него лечи и сваковрсне кожне болести. Лице добије природан, свеж, млад изглед до дубоке старости а пудер је сасвим излишан.

Само је онда прави ако је име „Десанка“ на заштитној марци. — Цена 1 круна.

Што је Десанка крем лицу, то је
„Мариенфелдска вода“
за уста и зубе. Цена је флаши 60 фил. и 1 круна.

Да се спречи опадање и унапреди растење косе, употребљује се једино „Мариенфелдска вода за косу“. — Даље имам разних боја за бојадисање косе. Сва споменута средства су већ од дужег времена опробана као добра, а за нешкодљивост и дејство јамчим

Све то шаље једино козметичко, хемијски лабораторијум

Ст. Поповића
апотека код „Дјеве Марије“
Велика Теремија
1767 52— Torontál m

За моју мешовите робе трговину
потребујем
млађег помоћника,
изученог мануфактуристу.

Коста Поповић
657 1—3 Беочин, Срем.

Стакларски помоћник
који је вешт у урезивању и прављењу оквира, одмах може ступити. Писмене понуде на

Ј. Хирта
стакларска радња
671 1—2 **у Митровици**, Срем

Галантеријска и кратке робе трговина
Дељчева и Јелачића
у Сомбору

потребује једног **помоћника** који осим српског треба да зна мађарски и немачки језик и да је солидна владања Ступање одмах. 673 1—3

Продаје се кућа
у Петефиновој улици број 94. из слободне руке под повољним условима, која је својина „Булкеске припомоћног друштва“.

За ближе услове ваља се обратити у канцеларију

Др. Михајла Ендреци адвоката
598 2—3 Нови Сад.

КО ЖЕЛИ ЛЕПИХ И
здравих дрва цепаница
и пригли, растове и брестове грађе особито за коларе, нека се обрати на

Косту Н. Недељковића
593 3—4 **у Босут** (Славонија).

ДУЋАН
са порталом и са два излога издаје се одмах под кирију. Ближа извешћа у колонијалној трговини
ЈОСИФА ЛУДВИГ-а,
Нови Сад, Кошут Лајоша ул. бр. 49.
628 3—

Тражи се под рачун
ДОБАР
ГОСТИОНИЧАР
за једну добру већу гостиону. на врло добром месту, са годишњим прометом од 120 хктл. вина, 180 хктл. пива. Радња се може одма примити.

Извештај дође и понуде прима

Милан Калинић
614 3—3 пивска трговина, Паланка.

Солидног млађег
казанџијског помоћника,
који је прилично вјешт занату, треба

Саво Малочић, казанџија,
648 2—3 **Босанска Градишка**

Накнадни годишњи ватар
одржаваће се
у граду Митровици
дне 24, 25 и 26. јуна по новом календару. На који је слободно сваку врст марве и робе догнати.

Митровица, 30. маја 1910
Градско поглаварство.
638. 3 3

Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.